

KESKKONNAAMET

KIVIKANDUR OÜ
info@kivikandur.ee

09.04.2026 nr DM-133620-9

Ainja maardla Ainja liivakarjääri keskkonnaloa nr VILM-042 muutmise taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

1. OTSUS

Lähtudes alljärgnevast, KIVIKANDUR OÜ 26.09.2025 esitatud Ainja liivakarjääri keskkonnaloa nr VILM-042 muutmise taotlusest nr T-KL/1030369 ning tuginedes keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 3 lõike 1 punktile 1, § 6 lõike 2 punktile 2 ja lõikele 4, § 6¹ lõigetele 3 ja 5, § 9 lõikele 1, § 11 lõigetele 2, 2², 2³, 4, 8 ja 8¹, Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõikele 1 ja § 3 punktile 4, keskkonnaministri 16.08.2017 määrusele nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded“, otsustab Keskkonnaamet:

1.1. jätta algatamata keskkonnamõju hindamine Ainja liivakarjääri keskkonnaloa nr VILM-042 muutmise taotlusele.

1.2. Ainja liivakarjääri keskkonnaloa nr VILM-042 muutmise taotluse menetlemisel arvestada järgmiste keskkonnameetmetega:

1.2.1. Kaevandamistegevusest põhjustatud müra osas kaebuste esinemise korral on keskkonnaloa omanikul kohustus mõõta mürataset aktiivse kaevandamistegevuse ja maavara väljaveo tingimustes kaebuse esitaja katastriüksusel. Mõõtmistulemused esitada ka loa andjale. Müra piirtasemete ületamisel rakendada koheselt leevendusmeetmeid ja korraldada karjääri töö selliselt, et ületamisi ei esineks.

1.2.2. Riikliku põhimaantee (T6 Valga-Uulu) ja selle muldkeha püsivus tuleb tagada kaevandamise ajal ja peale karjääri korrastamist.

1.2.3. Karjääri kaevandamise ja korrastamise projektid tuleb kooskõlastada Transpordiametiga.

1.3. Täiendavad keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

Keskkonnaamet teavitab KeHJS § 12 lõike 1¹ punkti 2 kohaselt käesolevast KMH algatamata jätmisest 14 päeva jooksul ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ning puudutatud isikuid ja teisi menetlusosalisi eraldi kirjaga.

2. ASJAOLUD JA ÕIGUSLIKUD ALUSED

2.1. KIVIKANDUR OÜ (registrikood 11200972, aadress Järvekalda tee 1, Harkujärve küla, Harku vald, Harju maakond; edaspidi ka *ettevõtte*) esitas 26.09.2025 Keskkonnaametile taotluse Ainja liivakarjääri keskkonnaloa nr VILM-042 muutmiseks. Nõuetekohane taotlus on registreeritud KOTKAS-s 26.09.2025 menetluse nr M-133620 juurde. OÜ KIVIKANDUR omab Ainja liivamaardlas maavara kaevandamiseks keskkonnaluba nr VILM-042, mille kehtivus lõpeb 29.09.2026. Arvestades mäeeraldise jääkvaru kogust ja keskkonnaloa kehtivuse aega, ei ammendu tootmistegevusest sõltumata Ainja liivakarjääri jääkvaru olemasoleva keskkonnaloa kehtivuse ajal. KIVIKANDUR OÜ soovib jätkata Ainja mäeeraldisel maavara kaevandamist ning korrastada kaevandatud maa peale varu ammendumist. Seega taotleb KIVIKANDUR OÜ Ainja liivakarjääri maavara kaevandamise keskkonnaloa VILM-042 kehtivusaja pikendamist 12 aasta võrra.

2.2. Keskkonnaamet kontrollis ettevõtte esitatud taotlusmaterjalide vastavust maapõueseadusele (*MaaPS*), keskkonnaministri 23.10.2019 määrusele nr 56 „Keskkonnaloa taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnaloa taotluse ja loa andmekoosseis“ ning kas koos taotlusega oli esitatud keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (*KeHJS*) § 6¹ lõike 1 kohane teave. Esitatud taotlus vastas nõuetele, sisaldades muu hulgas KeHJS § 6¹ lõikes 1 nimetatud teavet.

2.3. Keskkonnaloa muutmise taotlus on 15.10.2025 avalikustatud ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Keskkonnaamet teavitas 15.10.2025 kirjaga nr DM-133620-4 keskkonnaloa muutmise taotluse esitamisest ja avatud menetluse algatamisest keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (*KeÜS*) § 46 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud isikuid. Avalikustamise käigus laekus Transpordiameti 17.10.2025 kiri nr 7.1-7/25/17598-2 (registreeritud KOTKAS-s 20.10.2025 numbriga DM-133620-6), millega nõustus keskkonnaloa muutmise taotlusega ja soovis, et ala korrastamisprojekt kooskõlastataks nendega.

MaaPS § 49 lõike 6 alusel edastas Keskkonnaamet Ainja liivakarjääri keskkonnaloa nr VILM-042 muutmise taotluse 15.10.2025 kirjaga nr DM-133620-5 Mulgi Vallavalitsusele arvamuse avaldamiseks. Mulgi Vallavalitsus nõustus 04.11.2025 korraldusega nr 747 (registreeritud KOTKAS 21.11.2025 nr DM-133620-7) keskkonnaloa muutmise tingimusi esitamata.

2.4. KeHJS § 3 lõike 1 punkti 1 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju.

KeHJS § 11 lõike 2 kohaselt otsustaja vaatab tegevusloa taotluse läbi ning teeb otsuse keskkonnamõju hindamise (*KMH*) algatamise või algatamata jätmise kohta KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud valdkondade tegevuse ja KeHJS § 6 lõikes 2¹ viidatud tegevuse korral õigusaktis sätestatud tegevusloa taotluse menetlemise aja jooksul, kuid hiljemalt 90. päeval pärast KeHJS § 6¹ lõikes 1 loetletud teabe saamist. KeHJS § 9 lõike 1 kohaselt on otsustaja tegevusloa andja, MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamisloa Keskkonnaamet. Seega on Keskkonnaamet

otsustajaks KeHJS tähenduses.

KeHJS § 6 lõike 2 punkti 2, § 6¹ lõike 3, § 11 lõigete 2 ja 4 ning KeHJS § 6 lõike 4 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõike 1 ja § 3 punkti 4 kohaselt peab otsustaja andma eelhinnangu selle kohta, kas pealmaakaevandamine kuni 25 hektari suurusel alal on eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga tegevus või mitte ning otsustama KMH algatamise või algatamata jätmise üle.

KeHJS § 11 lõike 2³ järgi KMH vajalikkus otsustatakse, lähtudes eelhinnangust (vt ptk 3) ja asjaomase asutuse seisukohast (seisukohad ning selgitused nendega arvestamise või arvestamata jätmise kohta, vt ptk 4). KeHJS § 11 lõike 4 kohaselt, kui kavandatava tegevuse KMH algatamise või algatamata jätmise otsus tehakse KeHJS § 6 lõike 2 või 2¹ alusel, lisatakse otsusele eelhinnang.

3. EELHINNANG

KeHJS § 6¹ lõike 3 kohaselt annab Keskkonnaamet eelhinnangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ja eeldatavast keskkonnamõjust. Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lõike 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded“ (*määrus nr 31*).

Keskkonnaamet on eelhinnangu andmisel kasutanud järgmisi materjale:

1. Ainja liivakarjääri keskkonnavalua nr VILM-042 muutmise taotlus (T-KL/1030369), sh KeHJS § 6¹ lõike 1 kohane teave;
2. Maa- ja Ruumiameti geoportaali kaardirakendused;
3. Viljandi maakonnaplaneering 2030+ (kehtestatud riigihalduse ministri 06.04.2018 käskkirjaga nr 1.1-4/75);
4. Metsaregister;
5. Mulgi valla üldplaneering (kehtestatud Mulgi Vallavolikogu 27.05.2025 otsusega nr 267);
6. „Ainja liivamaardla Ainja II liivakarjääri maavara kaevandamise keskkonnamõju hindamise aruanne“, töö nr 2015-112, Kobras OÜ

3.1. Kavandatav tegevus

3.1.1. Tegevuse iseloom ja maht

KIVIKANDUR OÜ omab maavara kaevandamiseks antud keskkonnaluba nr VILM-042 (kehtivusaeg 29.09.2008 – 29.09.2026), mis annab ettevõttele õiguse kaevandada Ainja maardla (registrikaardi nr 840) Ainja liivakarjääri mäeeraldisel ehitusliiva. KIVIKANDUR OÜ ei ole Ainja liivakarjääri mäeeraldisega hõlmatud varusid veel täielikult ammendanud ega ala korrastanud, mistõttu taotleb keskkonnavalua nr VILM-042 kehtivusaja pikendamist 12 aasta võrra s.o kuni 29.09.2038. Ühtlasi soovitakse mäeeraldisel ja teenindusmaa ruumikujusid

korrigeerida vastavaks kehtivatele katastriüksuste piiridele ja kitsendustele, mille tulemusel olemasoleva mäeeraldisel pindala väheneks 0,12 ha ja teenindusmaa pindala 1,08 ha võrra. Väljajäetav ala on ortofoto alusel looduslikus seisundis.

Kehtiva keskkonnaloaga Ainja liivakarjäär asub Viljandi maakonnas Mulgi vallas Ainja külas KIVIKANDUR OÜ-le kuuluvatel kinnistutel Lääne-Tindi (60002:003:0910; sihtotstarve: mäetööstusmaa 100%), Porgandi (60002:003:0065; sihtotstarve: mäetööstusmaa 100%) ja Tindi-Porgandi (60002:003:0064; sihtotstarve: mäetööstusmaa 100%). Tegemist on olemasoleva mäeeraldisega, mille pindalaks taotletakse 16,47 ha (kehtival loal 16,59 ha) ja teenindusmaa pindalaks 18,27 ha (kehtival loal 19,35 ha).

Ainja liivakarjääri mäeeraldis hõlmab Ainja liivamaardla ehitusliiva aktiivse tarbevaru plokki 1. Seisuga 30.06.2025 on Ainja liivakarjääri piires oleva ploki jääkvaru järgmine:

1 plokk (ehitusliiv) – 1301,15 tuh m³, kaevandataav varu 1141,15 tuh m³.

Loa muutmisel täpsustatakse varukoguseid vastavalt keskkonnaministri 23.10.2019 määruse nr 56 „Keskkonnaloa taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnaloa taotluse ja loa andmekoosseis“ § 40 lõike 3 punktile 2.

Maavara kaevandamise keskmiseks aastamääraks taotletakse 95 tuh m³ (kehtival loal 100 tuh m³). Maavara kasutusalaadeks on teede- ja üldehitus. Keskkonnaloa nr VILM-042 alusel kaevandatud maa korrastatakse veekoguks ja metsamaaks.

Ainja liivakarjääris on maavara kaevandamine toimunud mäeeraldisel keskosas. Kooritud kattepinna on ladustatud mäeeraldisel ja teenindusmaa alale. Karjääris on olemas veoteed maavara transpordiks. Mäetöödest mõjutamata mäeeraldisel ala on võsastunud raiesmik.

Ainja liivakarjääri mäeeraldisel lõunapiir külgneb osaliselt Ainja III liivakarjääri mäeeraldisega (keskkonnaluba nr L.MK/332741). Ainja III karjääriga ühisele piirile ei ole nõlvaterviku jätmist arvestatud – karjäärid kaevandatakse kokku.

Ainja liivakarjäärist vahetult kirde pool on Valga-Uulu põhimaantee nr 6, mille kaitsevööndi ulatus on 30 m. Mäeeraldis on väljaspool teekaitsevööndit, teenindusmaa kattub kuni 15 m ulatuses teekaitsevööndiga. Transpordiamet on 17.10.2025 kirjaga nr 7.1-7/25/17598-2 nõustunud keskkonnaloa muutmise taotlusega.

Mäenduslikud tingimused maavara kaevandamisega jätkamiseks Ainja liivakarjääris on soodsad. Mäeeraldis on osaliselt juba avatud ja katend kooritud, kattekihi paksus on keskmine ja kasulik kiht on enamuses põhjaveetasemest kõrgemal. Mäeeraldisel on tagatud juurdepääs Valga-Uulu põhimaantee nr 6 kaudu. Paljandustöid ja kaevandamist jätkatakse olemasolevast tööest kaevandamisprojekti kohaselt vastavalt maavara kvaliteedile ja nõudlusele. Kaevandamise jätkamisega Ainja karjääris ei kaasne kaevandamistehnoloogia muutuseid ega lisandu täiendavaid masinaid. Veealuse maavara väljamiseks veetaset pumpamise või ärajuhtimise teel ei alandata.

Ainja liivakarjääri katendi moodustab kasvukiht ja liivsavi. Katendi paksus varieerub vahemikus 0,3 kuni 2,0 m (keskmise 0,83 m, sh kasvukiht 0,46 m ja liivsavi 0,37 m). Kattepinna kogus mäeeraldisel on 137 tuhat m³ (kattepinna kogus väheneb 1 tuhat m³ mäeeraldisest välja jääva ala tõttu), sh kasvukiht 76 tuhat m³ ja liivsavi 61 tuhat m³. Paljandustööde käigus kooritakse ja ladustatakse kasvukiht ja liivsavi eraldi. Kooritud ja ladustatud kattepinna kasutatakse täielikult korrastamistööl põhja ja nõlvade katmiseks. Ainja mäeeraldisel alal on allapoole põhjavee taset jääva kasuliku kihi paksus osaliselt alla 2 meetri. Kooritud ja ladustatud kattepinna (liivsavi) saab kasutada ka kaevandamisjärgselt kujuneva veekogu madalaveelise osa täitmiseks.

Ainja liivakarjääri veepealse kasuliku kihi paksus on kuni 14,7 m ja veealuse kasuliku kihi paksus kuni 4,0 m. Kasulik kiht koosneb muhtlikult liivast, milles esinevad savi ja kruusa vahelihid ja läätsed. Kuna kaevandatav jääkvaru paikneb osaliselt keskmisest põhjaveetasemest allpool, väljatakse veel kaevandamata kasulik kiht ekskavaatoriga kahes astmes: veepealne osa ja veealune osa. Veepealse maavara kaevandamisel ammutab pöördkoppekskavaator maavara looduslikust tervikust ja laeb tarbijate kalluritele või mobiilsesse purustus-sõelumissõlme. Veealuse maavara kaevandamisel tõstab pöördkoppekskavaator vee ja kruusa/liiva segu puistangusse ning nõrgunud kaevis laaditakse tarbijate kalluritele või mobiilsesse purustus-sõelumissõlme. Töödeldud maavara tõstetakse lattu ning laost toimub laadimine tarbijate kalluritele.

Vastavalt loodusliku materjali omadustele ja maavara nõudlusele on kavandatud vajadusel maavara töötlemine purustamise ja sõelumisega. Geoloogilise uuringu andmetel sisaldab kasulik kiht keskmiselt ~20% kruusa. Taotleja prognoosib kuni 25% loodusliku materjali mahust purustamist ja sõelumist, mis moodustab kaevandatavast varust ~285 tuhat m³. Purustamise ja sõelumise maht aastas on keskmiselt 24 tuhat m³.

Kaevandamise keskmiseks aastamääraks on kavandatud 95 tuhat m³. Kaevandamise keskmine aastamäär ei kohusta loa omanikku karjäärist vastavat kogust materjali aasta jooksul kaevandama. Reaalsed karjääris kaevandatavad varu kogused aasta lõikes sõltuvad kaevandamisloa omaniku tööplaanidest ja materjali vajadusest. Kaevandamisprojekti määratakse täpsem kaevandamise tehnoloogia ja mäetööde ajaline ning ruumiline areng.

Pärast varu ammendamist tuleb kaevandatud maa korrastamiseks koostada korrastamisprojekt. Ala tehniline korrastamine (nõlvade kujundamine) on otstarbekas teha paralleelselt mäetöödega. Kaevandatava varu ammendumisel on Ainja karjääri kaevandatud maa kujundatav nõuetekohaseks metsamaaks ja veekoguks. Allapoole põhjavee taset jääva kasuliku kihi paksus on osaliselt vähem kui 2 meetrit, mistõttu tuleb karjääri korrastamisel madalaveeline veekogu tagasi täita, et lõplikult kujuneva veekogu valdav sügavus oleks üle 2 m. Madalaveeline veekogu osa täidetakse liivsaviga tagasi (täitmise pindala ~1,9 ha, täitmise maht ~25 tuhat m³) ja selle tulemusena kujuneb veekogu pindalaga ~2,7 ha, mille valdav sügavus on üle 2 meetri. Ülejäänud kattepinna laotatakse karjääri põhjale ja nõlvadele paksusega 0,91 m (kogus 112 tuhat m³). Kaevandatud maa korrastamisel on kooritud ja ladustatud kattepinna seega täielikult (137 tuhat m³) kasutatav veekogu kaldaperve kujundamiseks, kaeveõone veepealsete nõlvade ja põhja

katmiseks ning veekogu madalaveelise osa täitmiseks.

Mäeeraldise piirile tuleb kaevandamisel jätta nõlvatervikud nõlvusega vähemalt 1:1,7 veepealses ja 1:3 veealuses osas.

3.1.2. Tegevuse seosed asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega

Mulgi valla kehtiva üldplaneeringu lõunaosa põhijoonise kohaselt on taotletav Ainja liivakarjääri ala mäetööstusmaa. Üldplaneeringu seletuskirjas on maavarade kohta kokkuvõtvalt toodud järgmist:

- *Maapõue ja maavara kaitse põhimõtted on määratud maapõueseaduses ning sellest lähtuvalt tuleb maardla alal küsida luba, kui soovitakse teha ehitusteatise või -loa kohast ehitustegevust, kehtestada planeeringut või muuta katastriüksuse sihtotstarve.*
- *Kuivõrd kaevandamislubade menetlused toimuvad olenemata planeeringulistest suunistest, siis maardlate ja mäetööstusega seonduvates otsustusprotsessides tuleb iga kord lähtuda ajakohasest registriinfost, mis on kättesaadav Maa- ja Ruumiameti kaarditeenuste kaudu.*
- *Kaevandamistegevus peab olema keskkonnasõbralik, st kaevandamisega ei tohi kaasneda pöördumatuid keskkonnakahjusid, sh olulist negatiivset mõju kohalikule veerežiimile, inimese tervisele ja heaolule. Ehitusmaavarade kaevandamisel tuleb järgida müra-, tolmu- ja võimalike maavõngete tekitamisel keskkonnanorme, oluliselt ei tohi halveneda joogivee, õhu, ja ümbritseva pinnase kvaliteet. Kaevandamise alustamine maardlates toimub vastavalt kehtivatele õigusaktidele.*
- *Tingimused kaevandatud alade korrastamisel:*
  - *kaevandamisest mõjutatud alade kaevandamisjärgse korrastamise põhimõtete määramisel tuleb kaasata kohalikku omavalitsust loa andmise menetlusse, et ühiselt otsustada maa-ala edasised korrastamistingimused;*
  - *pärast maavara kaevandamist peab kaevandatud ala korrastamine toimuma võimalikult kiiresti. Eesmärk on, et maa saaks kiirelt oma uue kasutusotstarbe (mets, suplemis- ja kalastamiskõlblik veekogu, terviserajad, parkmets jms);*
  - *loa andmise menetluses näha ette võimalusel etapiviisiline korrastamine, kus maavaravaru ammendumisel tehakse ala korda, vaatamata sellele, et lähialal kaevandustegevus jätkub.*

Viljandi maakonnaplaneeringu *Ruumiliste väärtuste* joonisel on taotletava karjääri ala märgitud maardlana. Viljandi maakonnaplaneeringu kohaselt on maavarade kaevandamise üldised tingimused järgmised:

- *Tuleb tagada maavarade keskkonnasõbralik kaevandamine ning maapõueressursi efektiivne kasutamine minimaalsete kadudega. Keskkonnasõbralik kaevandamine tähendab maardla kiiret ammendamist, võimalikult suure koguse maavara väljamist võimalikult lühikese aja jooksul, põhjavee minimaalset mõjutamist, müra-, tolmu- ja seismiliste normide ületamise vältimist ning kaevandatud ala kiiret projektikohast korrastamist. Ressursi efektiivne kasutamine tähendab kaevandamisväärase maavara võimalikult täielikku väljamist ning kaasnevate maavarade kasutamist.*

- *Maardlate kasutuselevõtul vältida võimalusel alasid, mis asuvad väärtuslikel põllumajandusmaadel, väärtuslikel maastikel ja rohelise võrgustiku aladel ning hinnata eelnevalt mõju väärtuslikele maastikukomponentidele.*
- *Väärtuslikud põllumajandusmaad, väärtuslikud maastikud ja rohelise võrgustiku alad ei ole takistuseks kaevandamislubade taotlemisele ning väljaandmisele õigusaktidega sätestatud korras; kaevandamisloa menetlemisel tuleb eelnevalt kaaluda kaasnevaid mõjusid väärtuslikule põllumajandusmaale, väärtuslike maastike ja rohelise võrgustiku aladele.*
- *Maardlate kasutuselevõtul tagada liikluskoormusele vastavad juurdepääsuteed.*
- *Juhul, kui mäeeraldis või selle teenindusmaa asub väärtusliku põllumajandusmaa massiivil, saadab kaevandamisloa andja taotluse arvamuse avaldamiseks Maaeluministeeriumile.*
- *Maardlate kasutuselevõtul või maardlas uute karjääride rajamisel tuleb alati enne maavara kaevandamise lubamist selgitada välja keskkonnamõju võimalik ulatus ning rakendada asjakohased meetmed kaasnevate keskkonnamõjude vältimiseks või leevendamiseks.*

Ainja liivakarjääri asukoha kinnistute maakasutuse sihtotstarbeks on määratud mäetööstusmaa 100%. Viljandi maakonnaplaneeringu kaardi *Ruumilised väärtused* kohaselt ei asu Ainja liivakarjäär rohevõrgustikus, väärtuslikul maastikul ega väärtuslikul põllumaal, vaid on kujutatud liivamaardlana. Käesoleval juhul on tegu olemasoleva liivakarjääri tegevuse jätkamisega, mitte uue ala kaevandamiseks avamisega. Kaevandamisega jätkates ammendatakse mäeeraldisega hõlmatud maavara maksimaalses mahus, seeläbi kasutades ressursse efektiivselt ning vältides samaväärsete maavarade kaevandamiseks uute karjääride rajamise vajadust. Kaevandamise lõppedes korrastatakse ala veekoguks ja metsamaaks. Keskkonnamoortõlgimise menetluse käigus annab Keskkonnaamet eelhinnangu, kas kavandatava tegevusega kaasneb olulisi keskkonnamõjusid ning kui kaugele mõju ulatub. Kaevandatav materjali transport toimub mööda avalikus kasutuses olevaid teid, mille omaja saab vajadusel kehtestada täiendavaid tingimusi nende kasutamiseks.

Vastavalt ka strateegilises dokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“ toodud eesmärkidele ja põhimõtetele tuleb maardlate kasutusse võtmisel eelistada juba avatud maardlate maksimaalset võimalikku kasutamist, mille kohta on piisavalt vajalikku informatsiooni nii keskkonnatingimuste kui ka kaevandamise tehnoloogiliste võimaluste kohta. Kaevandamise jätkamine juba avatud ja kaevandamisega muudetud maa-alal on keskkonnasäästlikum kui täiesti uute alade kasutusele võtmine.

Eelnevast lähtuvalt ei ole kavandatav tegevus vastuolus strateegiliste planeerimisdokumentidega ega kehtivate õigusaktidega. Mulgi Vallavalitsus on keskkonnamoortõlgimise muutmisele nõustunud tingimusi esitamata.

Ümbruskonna maad on valdavalt kasutuses maatulundusmaana – ortofoto alusel metsa- ja põllumaana, lisaks külgneb Ainja liivakarjääri mäeeraldisel lõunapiiril osaliselt Ainja III liivakarjääri mäeeraldisega (keskkonnamoortõlgimise nr L.MK/332741, loa omaja RONK OÜ). Ainja maardlas teisel pool Valga-Uulu maanteed on veel ca 170 m kaugusel Puiste Teed OÜ-le kuuluv Ainja IV liivakarjäär (KL-519310) ja ca 90 m kaugusel Aktsiaseltsile Roger Puit kuuluv Ainja II liivakarjäär (VILM-074). Maavara väljamisega ei ole Ainja II ja Ainja IV liivakarjääris veel alustatud. Ainja liivakarjäärist ca 300 m kaugusel asub JAVO Grupp OÜ-le kuuluv Ainja II

kruusakarjäär. Ainja liivamaardlas kaevandamine on kestnud juba mitmeid aastaid.

Ainja liivakarjäärist ligikaudu 3 km kaugusel asub Ainja küla keskus ning ca 7 km kaugusel Karksi-Nuia linn. Tegemist on hajaasustusega st piirkonnas esineb üksikuid majapidamisi. Lähim õuema on põhikaardi andmetel ca 160 m kaugusel Väike-Paanikse (60001:007:0180) ning Suure-Paanikse (60001:007:0170) kinnistutel, mille sihtotstarve on mõlemal juhul riigikaitsemaa 100%. Nimetatud kinnistutel on ka elu- või ühiskondlikud hooned. Õuemaaga majapidamised asuvad ka teenindusmaa põhjatipust ca 440 m põhja pool Puusepa (60001:001:0071) kinnistul, ca 600 m kaugusel Riidamäe (60001:001:0071) ja ca 700 m kaugusel Tindi-Luige (60001:007:0012) kinnistutel. Riidamäe kinnistu ning karjääri vahele jääb ortofoto alusel metsamaa. Puusepa, Tindi-Luige, Väike-Paanikse ja Suure-Paanikse kinnistud paiknevad teisel pool Valga-Uulu maanteed, karjääri ja kinnistute vahele jääb lisaks maanteele ka valdavalt metsamaa (Tindi-Luige kinnistu puhul lagedam põlluuala).

Mäeeraldisel kasutuselevõtt on toonud kaasa raadamise ja katendi koorimise, mille tulemusel on metsamaa asendunud lagedama alaga, kuhu on kuhjatud katendivallid ning tekkinud süvendid. Korrastamisel rajatakse veekogule lauged nõlvad, mis tagavad ohutuse. Karjääris kaevandamisega jätkamine ei piira ümbruskonna maade sihtotstarbelist kasutamist.

Kaevandamisel veetaseme alandamist (vee väljapumpamist ega ärajuhtimist) ei toimu ning varu väljatakse maksimaalses võimalikus mahus. Häiringute (müra, tolm) leevendamiseks tuleb vajadusel kasutusele võtta leevendusmeetmed.

Valga-Uulu maanteest idas on maa-alune sideehitis, karjääri teenindusmaa loodepiirist vahetult lääne pool on sideehitis ELA121. Teenindusmaast idas ca 41 m kaugusel on geodeetiline märk Ainja99 (punkti number 3155).

Teenindusmaa kagunurk külgneb elektriõhuliini 1-20 kV (Keskringeliini) AS-50 kaitsevööndiga.

Teenindusmaast edelas ca 275 m kaugusel on JÕKSI maaparandussüsteemi maa-ala. Teenindusmaast läänes ca 290 m kaugusel on D-kategooria gaasitorustik T413 Lilli LKS - Karksi LKS.

3.1.3. Ressursside, sealhulgas loodusvarade (nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik) kasutamine

Ainja liivakarjäär on juba avatud mäeeraldis, mistõttu on maapinna reljeef muutlik. Maa- ja Ruumiameti geoportaali ortofoto alusel on karjäärialalt mets valdavas ulatuses raadatud. Kaevandamisega jätkamisel eemaldatakse alal veel kasvavad puud ning kooritakse katend, kus seda seni pole tehtud. Metsaregistri andmetel on mäeeraldisega kattuvale alale inventeeritud 11 metsaeraldist aastatel 2003-2006 ning seda arvestades ei ole andmed enam ajakohased.

Karjäärade rajamisel ja nende töötamise jooksul maastikupilt muutub ja looduslik mitmekesisus paratamatult väheneb. Mäeeraldisel olev veel säilinud taimekooslus hävib, kuid hilisema korrastamise käigus rajatakse alale metsamaa ja veekogu, kuhu tekivad uued kooslused.

Karjääri looduslik mitmekesisus on seotud seal esinevate liikidega, kes kaevandamist ja selle mõjusid taluvad. Kuna tegemist on olemasoleva kasutuses oleva liivakarjääriga, siis looduslik mitmekesisus on sellel alal madal. See on mõnevõrra kõrgem mäeeraldist ümbritsevates metsatukkades. Kaitsealuste liikide elupaiku ega leiukohti mäeeraldise ja teenindusmaa alale registreeritud ei ole. Karjääri edasise töö käigus raadatakse mets, mis võib olla elupaigaks mitmetele linnuliikidele. Raadamisel ja katendi koorimisel tuleb muu hulgas arvestada looduskaitseaduse (LKS) § 55 lõikes 6¹ sätestatuga, kuna pesade ja munade tahtlik hävitamine ja kahjustamine, pesade kõrvaldamine, samuti lindude tahtlik häirimine, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal, on keelatud aastaringselt. Viidatud säte kehtib keskkonnavalomajale sõltumata sellekohase tingimuse kandmisest loale. LKS ega MaaPS ei kohusta kõrvaltingimust seadma ning keskkonnavalomist ei välista vastava kõrvaltingimuse puudumine.

Kaitsealuste liikide elupaiku ega leiukohti mäeeraldise ja teenindusmaa alale registreeritud ei ole. Need jäävad eemale (ülevalde ptk-s 3.2.3).

Ainja liivakarjääri katendi moodustab kasvukiht ja liivsavi. Katendi paksus varieerub vahemikus 0,3 kuni 2,0 m (keskmine 0,83 m, sh kasvukiht 0,46 m ja liivsavi 0,37 m). Kattepinna kogus mäeeraldisel on 137 tuh m³ sh kasvukiht 76 tuh m³ ja liivsavi 61 tuh m³. Kooritud ja ladustatud kattepinna kasutatakse täielikult korrastamistööl.

Ainja liivakarjääriga hõlmatud ehitusliiva aktiivse tarbevaru ploki 1 veepealse kasuliku kihi paksus on kuni 14,7 m ja veealuse kasuliku kihi paksus kuni 4,0 m. Veealune varu väljatakse veetasel alandamata. Kasulik kiht koosneb muutlikust liivast, milles esinevad savi ja kruusa vahelihid ja läätsed. Vastavalt loodusliku materjali omadustele ja maavara nõudlusele on kavandatud vajadusel maavara töötlemine purustamise ja sõelumisega. Kaevandamise keskmiseks aastamääraks on kavandatud 95 tuh m³. Seisuga 30.06.2025 on Ainja liivakarjääri piires 1 ploki (ehitusliiv) jääkvaru 1301,15 tuh m³ ja kaevandatav varu 1141,15 tuh m³. Kaevandamisel kasutatavateks masinateks on pöördkoppekskavaator, laadur, purustus-sõelumissõlm.

Kogu kaevandatav maavara kaubastatakse täielikult. Osaliselt töödeldakse kaevandatud materjali erinevatele tingimustele vastava toodangu valmistamiseks.

Ainja liivakarjääri korrastamistöodega saab alustada tehnoloogiliselt esimesel võimalusel ning suurema osa nõlvadest kujundada juba kaevandamise käigus. Korrastamisel tuleb karjääri küljed kujundada nii, et oleks tagatud maa ohutu ja otstarbekas taaskasutamine ning maastiku üldilme oleks esteetiliselt vastuvõetav. Karjääri nõlvad tasandatakse materjali püsinurgast tuleneva nõlvusega veetasemest kõrgemal kaldega 1:1,7 ja veetasemest madalamal kaldega 1:3. Karjääriala korrastatakse veekoguks ja metsamaaks, kus veekogu pindala on ca 2,7 ha ja valdav sügavus üle 2 m. Madalaveeline veekogu osa täidetakse liivsaviga tagasi (täitmise pindala ~1,9 ha, täitmise maht ~25 tuh m³).

3.1.4. Tegevuse energiakasutus

Peamised energiatarbijad on karjääris töötavad seadmed ja masinad. Energiat kulub maavara kaevandamiseks ja kaevis laadimiseks transpordivahenditele, samuti karjääriala kaevandamisjärgseks korrastamiseks. Veepealse varu väljamisel toimub maavara kaevandamine astanguliselt ning kaevis laetakse otse kalluritele. Osa mäeeraldisega hõlmatavast varust paikneb allpool põhjaveetasel, kuid selle kaevandamiseks vett välja ei pumbata ega alandata põhjaveetasel, seega selleks energiat ei kulutata.

Ainja liivakarjääri maavaravaru kasutusala on ehitusliiv, milles esinevad liivsavi ja karbonaatse koostisega segateralise kruusa vahekihid ja läätsed. Looduslik materjal sobib kasutamiseks ehituses ja teedehituses ning liivast väljasõelatud kruusast saab töötlemisega valmistada erinevaid tooteid. Taotleja prognoosib kuni 25% loodusliku materjali mahust purustamist ja sõelumist, mis moodustab kaevandatavast varust ~285 tuh m³.

Karjäärile on olemas juurdepääs Valga-Uulu põhimaantee nr 6 kaudu, seega ligipääsu rajamiseks energiat ei kulutata. Kehtival keskkonnaloal on järgmised kõrvaltingimused:

1. *Riikliku põhimaantee (T6 Valga-Uulu) ja selle muldkeha püsivus tuleb tagada kaevandamise ajal ja peale karjääri korrastamist.*
2. *Teemaalt tuleb tagada sadevete ärajuhtimine. Maanteel liikujatele tuleb tagada liiklusohutus ja vajadusel paigaldada maanteele põrkepiire.*
3. *Karjääri kaevandamise ja korrastamise projektid tuleb kooskõlastada Pärnu Teedevalitsusega.*

Kuna mäeeraldis on küll väljaspool teekaitsevööndit, aga teenindusmaa kattub kuni 15 m ulatuses teekaitsevööndiga, on põhjendatud jätta kõrvaltingimused nr 1 ja 3 kehtima. Transpordiamet on 17.10.2025 kirjaga nr 7.1-7/25/17598-2 nõustunud keskkonnaloa muutmise taotlusega. Kõrvaltingimuses nr 3 täpsustatakse, et projektid tuleb kooskõlastada Transpordiametiga. Tingimuse nr 2 loale jätmine ei ole põhjendatud, kuivõrd liiklusohutuse tagamist ei saa reguleerida keskkonnaloaga, vaid see on lahendatud muude regulatsioonidega.

3.1.5. Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Maavara kaevandamisega mõjutatakse alati suuremal või vähemal määral looduskeskkonda. Ainja liivakarjääri kaevandamisega jätkamisel on peamisteks keskkonda mõjutavateks teguriteks maastikupildi visuaalne muutumine, müra, õhusaaste ja võimalik mõju põhjaveele.

Pinna- ja põhjavesi

Ainja liivakarjäär paikneb Sakala kõrgustiku jalamil vahelduva pinnareljeefiga fluviomõhnastiku piires, kus kattekihiks on kasvukiht ja tiheplastne liivsavi. Kasulik kiht koosneb muutlikust liivast, milles esinevad savi ja kruusa vahekihid ja läätsed. Looduslik materjal sisaldab kruusaosakesi keskmiselt 19,86% (0,00 kuni 71,45%) ning savi- ja tolmuosakesi 6,17% (1,24 kuni 33,96%). Liiva lamamiks on tiheplastne ja vettpidav liivsavimoreen.

Vettkandvaks kihiks on liivpinnas, milles on nii liivsavi kui kruusa vahekihid ja läätsed, liivsavi võib kohati olla lokaalseks veepidemeks. Liivpinnase suhteliselt vettpidavaks lamamiks on ülipeeneteraline liiv või saviliivmoreen. Geoloogilise uuringu ajal rajati 12 puurauku, neist 7-s fikseeriti veetase. Alal esineb vabapinnaline põhjaveekompleks, mis toitub sademetest. Põhjaveetase on maapinnast 10,0–14,2 m sügavusel (nov. 2007), abs kõrguste vahemikus 103,6 kuni 107,2 m (keskmine 105,5 m). Veetaseme abs kõrgused alanevad põhja suunas. Allapoole veetaset jääb mäeeraldise lõunaosas kuni 4 m kasulikku kihti.

Taotletava karjääri võimalik mõju põhja- ja pinnaveele on seotud kaevandamiseks kasutatavate seadmete avariolukordadega. Kõige tõenäolisem mäeeraldisel toimuda võiv õnnetusjuhtum on seotud õli või kütuse lekkega. Kasutades tehniliselt korras seadmeid ja neid regulaarselt hooldades, on lekete tõenäosus väike ja lekked kiiresti avastatavad. Samas ei ole avariolukordade tekkimise tõenäosus suurem, kui mõnes teises rasketehnikaga seotud tegevusalal (nt põllumajandus). Reostuse vältimiseks tuleb rangelt jälgida, et kaevandamis- ja laadimiskohtades ei satuks diiselkütust ega määrdeõli karjääri põhja. Seadmete tankimine ja hooldus peab toimuma väljaspool karjääri või selleks spetsiaalselt ettevalmistatud platsil, mis on varustatud õlitõrje vahenditega. Õnnetuse kohas tuleb reostunud pinnas kiiresti eemaldada ja anda üle vastavat litsentsi omavale jäätmekäitlusasutusele.

Katendi koorimise tõttu suureneb kogu alal otse põhjavette infiltreeruva vihmavee osatähtsus. Alalt eemaldatakse mullakiht, mis täidab olulist osa sademevee sidumisel. Kui enne katendi eemaldamist osa sademeveest omastavad taimed ja osa mullas seotud veest aurustub, siis kasvukihi eemaldamisel on karjäärialal infiltratsioon kiirendatud ja suurem kogus sademeveest jõuab põhjavette.

Eesti Geoloogiateenistuse põhjavee kaitstuse kaardi (1:400 000) kohaselt asub Ainja liivakarjäär suhteliselt kaitstud põhjaveega alal, st valdavalt saviliivmoreenist pinnakatte paksus on 20-50 m; savi või liivsavi paksus 5-10 m; reoaine arvutuslik infiltratsiooniaeg 100-1000 ööpäeva. Survelise põhjavee survepind on üle maapinna (põhjavee ülevoolu piirkond). Hinnang on antud maapinnalt esimese aluspõhjalise veekompleksi looduslikule kaitstusele maapinnalt lähtuva potentsiaalse punkt- või hajureostuse eest. Põhjavee kaitstuse hinnangu kaart on üsna üldine ning hinnangut pole uuendatud alates 2001. aastast. Põhjaveekihi kaitstuse hindamisel võetakse arvesse pinnakatte koostis ja kõik põhjaveekihi kohal lasuvad veepidemed (veeseadus § 68 lg 2).

Ainja liivakarjäärile lähim puurkaev asub ca 600 m kaugusel Riidamäe kinnistul (puurkaev registrikoodiga PRK0021698).

Teenindusmaast edelas ca 275 m kaugusel on JÕKSI maaparandussüsteemi maa-ala.

Ainja liivakarjäärile lähim pinnaveekogu on u 1,1 km kaugusel läänes asuv Kõpu jõgi (vooluveekogu, EELIS kood VEE1140900). Piisava vahekauguse tõttu võib järeldada, et kaevandamine ei mõjuta Kõpu jõe seisundit.

Maavara kaevandamine karjääris avaldab mõju pinna- ja põhjavee tasemele ning piirkonna veerežiimile sh kaevudele eelkõige siis, kui põhjavee tasemest allpool oleva maavara kaevandamisel alandatakse (pumbatakse vett välja ja/või suunatakse kraavide abil isevoolselt suublaks olevasse veekogusse) karjääris veetaset või veetase alaneb väljatava maavara mahu arvel. See toob kaasa põhjavee taseme alanemise ja alanduslehtri välja kujunemise karjääri ümbritseval alal. Selline põhjavee taseme alanemine muudab omakorda põhjavee liikumise dünaamikat karjääri mõjualas, kuna karjääris veetase alaneb ning selle tulemusena liigub vesi karjääri suunas, kuni veetase karjääris ja ümbritseval alal on ühtlustunud. Karjääri koguneva vee suunamine eesvoolu muudab suublaks oleva vooluveekogu veerežiimi, suurendades selle vooluhulka. Käesoleval juhul kaevandamise käigus vett ära ei juhita ega pumbata välja, seega puudub oluline ebasoodne mõju väljakujunenud looduslikule veerežiimile.

Teoreetiliselt on ka veealuse materjali väljamine siiski põhjavee taset langetav tegevus, kuna kopaga sette välja tõstmisel tekkivat tühimikku peab täitma külgnevatest setetest sisse voolav vesi, mis omakorda langetab külgnevates setetes veetaset. Taoline veetaseme alandus võib teoreetiliselt levida ka väljapoole karjääri. Puistangusse nõrguma tõstetud materjalist valgub vesi karjääri tagasi. Veetaseme alanemise ulatus sõltub korraga väljatavast materjali mahust ning sellest tagasi nõrguvast vee kogusest. Tagasinõrguva vee kogus sõltub eelkõige materjali poorsusest ja veeannist. Lisaks mõjutavad veetaset kliimatilised tingimused (sademed, aurumine). Veetaseme alanemine on suurim karjääri vahetus läheduses, hääbudes ca 100 m kaugusel.

Lähim õuema on põhikaardi andmetel ca 160 m kaugusel Väike-Paanikse ning Suure-Paanikse kinnistutel, mille sihtotstarve on mõlemal juhul riigikaitsemaa 100%. Nimetatud kinnistutel on ka elu- või ühiskondlikud hooned ning tiik. Õuemaaga majapidamised asuvad ka teenindusmaa põhjatipust ca 440 m põhja pool Puusepa kinnistul, ca 600 m kaugusel Riidamäe ja ca 700 m kaugusel Tindi-Luige kinnistutel. Maa- ja Ruumiameti geoportaali kitsenduste kaardi kohaselt on puurkaev märgitud vaid Riidamäe kinnistule, mistõttu võib teiste puhul eeldada veevõttu salvkaevust või registrisse kandmata puurkaevust.

Eesti tingimustes on aastane looduslik vabapinnalise põhjavee taseme kõikumine tüüpiliselt 1 - 2 m. Kaevandamise lubamine taotletud ulatuses eeldatavalt ei mõjuta oluliselt piirkonna kaeve ega veerežiimi, mistõttu puudub vajadus keskkonnaloale sellekohaste kõrvaltingimuste seadmiseks. Veealust varu väljatakse pöördkoppekskavaatoriga veetaset alandamata. Ekskavaator seisab veetasemest kõrgemal ja kopaga tõstetakse veealune materjal valli nõrguma. Kuna veealune pinnas on veeküllastunud, siis väljatõstetud materjali asemele valgub vesi (sh nõrguvast saadusest). Kuni veetaseme ennistumiseni (praktiliselt koheselt peale materjali väljämist) on töötsooni lähialal olevas pinnases paikneva vee liikumine kaeveala suunaline. Veealuse kaeveala suurenemisel muutub veetasemete tasakaalustumiseni kuluv aeg järjest minimaalsemaks. Kavandatava tegevusega ei pumbata ega juhita ära isevoolu teel mäeeraldiselt põhja- ega pinnavett ning ei alandata veetaset. Varasema praktika põhjal ei ole eeldada alanduslehtri teket ulatuses, mis võiks põhjustada olulist mõju ümbruskaudsete majapidamiste joogivee kvaliteedi ja põhjaveetaseme muutustele.

Kaevandamisel, kaevisel laadimisel või masinate hooldamisel ja tankimisel tuleb naftasaaduste

pinnasesse ja põhjavette sattumise võimalus minimeerida. Kaevandamisel tuleb kasutada vaid korrasolevat kaevandamistehnikat ning tehnika hooldamist ja remonti tuleb teha vaid selleks kohandatud alal.

Müra

Tegevusega kaasneva müra levik ümbruskonda sõltub kasutatavast tehnikast, tööprotsessidest ja ümbritsevatest keskkonnatingimustest. Kaevandamise käigus tekib müra peamiselt kahest allikast: transpordimüra ja kaevandamise käigus masinate poolt tekitatav müra. Välisõhus leviva müraga seonduvat reguleerib atmosfääriõhu kaitse seaduse §-d 55-66 ja keskkonnaministri 16.12.2016 määrus nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ (*määrus nr 71*).

Punktmüraallikatel (karjääris töötavad masinad nt ekskavaator, rataslaadur, kallurauto) on olulisimaks parameetrik nende tekitatav helivõimsustase. Helivõimsustase on akustiline energia, mida allikas kiirgab. Müratase ehk helirõhutase on helivõimsustaseme ja kauguse funktsioon, mis tähendab, et müratase mingis punktis sõltub allika ja vastuvõtja vahelisest kaugusest ning allika helivõimsustasemest. Täismassiga 12 t ja raskemate veokite müratase on ca 84 – 95 dB, rataslaaduritel ja ekskavaatoritel ca 100 – 109 dB.

Vastavalt määrusega nr 71 kehtestatud piirväärtustele tohib elamutega piirkonnas (II kategooria maatulundusmaa õueala) olla tööstusmüra piirtase päevasel 60 dB ja öösel 45 dB. Piirtase on näitaja, mis üldjuhul iseloomustab rahuldavaid akustilisi tingimusi ja mida kasutatakse olemasoleva olukorra hindamisel, kusjuures olemasolevatel aladel ja ehitistes ei tohi müra ületada piirtaset.

Mäeeraldise alalt mäeeraldisega külgnevatele aladele kanduv müratase väheneb heli neeldumise tõttu. Avatud maastikul punktmüraallika korral kauguse kahekordistumisel väheneb müratase 6 dB ning joonmüraallika korral 3 dB. Olenevalt karjääris töötavate masinate konkreetsest asukohast jääb lisaks karjääri nõlva müra ekraniseeriv mõju 5–10 dB vahemikku. Masinatest lähtuvat mürataset vähendavad ka mäeeraldisel paiknevad katendi ja kaevisse puistangud.

Müra tekitajateks Ainja karjääris on kaevandamisel kasutatavad masinad (pöördkoppekskavaator, laadur, purustus-sõelumissõlm) – need on paiksed müraallikad ja mõjutavad vahetult masina töösooni ja selle lähiümbrust. Lisaks karjääris töötavatele masinatele tekib müra karjääri teenindavate transpordivahendite liikumisel.

Ümbruskonnale kõige häirivamat müra tekitab katendi koorimine karjääri avamisel ja mobiilse sõelumissõlme kasutamine. Lähim õuemaa on põhikaardi andmetel ca 160 m kaugusel Väike-Paanikse ning Suure-Paanikse kinnistutel, mille sihtotstarve on mõlemal juhul riigikaitsemaa 100%. Nimetatud kinnistutel on ka elu- või ühiskondlikud hooned. Õuemaaga majapidamised asuvad ka teenindusmaa põhjatipust ca 440 m põhja pool Puusepa kinnistul, ca 600 m kaugusel Riidamäe ja ca 700 m kaugusel Tindi-Luige kinnistutel. Riidamäe kinnistu ning karjääri vahele jääb ortofoto alusel metsamaa. Puusepa, Tindi-Luige, Väike-Paanikse ja Suure-Paanikse kinnistud paiknevad teisel pool Valga-Uulu maanteed, karjääri ja kinnistute vahele jääb lisaks maanteele ka valdavalt metsamaa (Tindi-Luige kinnistu puhul lagedam põlluala).

Taotluse seletuskirjas on arvutuslikult hinnatud müra levikut ja leitud, et mäeeraldise äärealal, Puusepa kinnistu elamule lähimas punktis töötamisel on elamu juures mürataseme suuruseks 55 dB. Arvutuste põhjal Ainja liivakarjääris kaevandamisel lähima vastuvõtja hoone asukohas tunnetatava müra päevast piirväärtust ei ületata. Arvutus ei arvesta olukorda, kus tehnika paikneb kaeveõõne põhjas ja puistangute vahel ning arvutus eeldab kõigi seadmete paiknemist üheaegselt vastuvõtja asukohale teenindusmaa lähimas punktis ning seadmete samaaegset töötamist maksimaalsel müratasemel. Müra levimist Suure-Paanikse ja Väike-Paanikse õuealadeni ei ole hinnatud.

Tegelik olukord võib siiski arvutuslikust erineda. Keskkonnaloa omajal tuleb tagada seadusega kehtestatud piirnormidest kinnipidamine ning võtta kasutusele kõik võimalikud meetmed mürahäiringu tekke ja leviku vähendamiseks. Lähimate õuealadeni tegelikult jõudvat mürataset ei ole modelleeritud. Taotluse seletuskirjas pole kirjeldatud, kas mäetööde tegemine toimub valdavalt päevasel ajal või plaanitakse töid ka öisel ajal. Võrdlemisi suure vahekauguse ja metsaala olemasolu tõttu ei ole ette näha päevaseid piirväärtuseid ületava mürahäiringu esinemist lähimate elamute juures, kuid ei saa välistada lubatud piirnormide ületamist öisel ajal. Karjäärialala ja elamute vahelist metsaala ei saa pidada kindlaks müra leevendavaks teguriks, kuivõrd metsa säilimine ei ole kaevandaja otsustada (metsaala ei asu karjääri teenindusmaal). Eeltoodu alusel on põhjendatud muudetavale keskkonnaloale lisada järgmine kõrvaltingimus:

1. *Kaevandamistegevusest põhjustatud müra osas kaebuste esinemise korral on keskkonnaloa omanikul kohustus mõõta mürataset aktiivse kaevandamistegevuse ja maavara väljaveo tingimustes kaebuse esitaja katastriüksusel. Mõõtmistulemused esitada ka loa andjale. Müra piirtasemete ületamisel rakendada koheselt leevendusmeetmeid ja korraldada karjääri töö selliselt, et ületamisi ei esineks.*

Kõrvaltingimuse sõnastust võidakse täpsustada keskkonnaloa andmise korralduses.

Osakesed (tolm)

Liiva kaevandamisel on võimalikeks osakeste ehk tolmu allikateks maavara ammutamis- ja laadimisprotsessid ning toodangu väljaveoga seotud transport. Osakeste eraldumine mäeeraldisel toimuvatest tööprotsessidest sõltub kaevandamise tehnoloogiast, kaevise kohapealsest töötlemisest kui ka ilmastikutingimustest (tuul, sademed jne). Transpordil kaasneb tolmu eraldumine kruuskattega teedel liiklemisel transpordivahendite (eriti raskeveokite) ratastelt ning lahtistelt koormatelt. Veose katmise nõuded on toodud liiklusseadustikus ja selle alamaktides.

Looduslikult on kaevandatav liiv niiske ega põhjusta märkimisväärse õhusaaste tekkimist. Märjaks kvalifitseerub materjal, mille niiskussisaldus on üle 1,3%. Kuna Eesti asub parasvöötmes, on põhjendatud kaevandatava ja töödeldava materjali käsitlemine märjana. Tolm koosneb erineva suurusega osakestest ning jämedamad osakesed langevad maha kiiremini ja peenemad osakesed aeglasemalt. Tolmu leviku ulatus ja hajumine sõltub peamiselt tuule suunast ja kiirusest ning õhu niiskusest. Tolmu eraldumine on suurem kuiva ilmaga, vihmase või niiske ilmaga see praktiliselt puudub. Mäeeraldiselt tolmu levikut külgnevatele aladele vähendavad

alal paiknevad puistangud ning osaliselt ümbritsevad metsaalad.

Tolmu tekib laadimisprotsessi käigus materjali kukkumisel kallurisse, sõelumissõlme või puistangusse. Osakesi tekib ka karjäärilal töötavate masinate ümbruses, kuid nende levik on lokaalse iseloomuga. Kaevandamismasinate poolt tekitatava tolmu hulk on väike, sadestudes praktiliselt õhkuõhusmise koha lähedale.

Keskkonnaministri 14.12.2016 määruse nr 67 „Tegevuse künnisvõimsused ja saasteainete heidete künniskogused, millest alates on käitise tegevuse jaoks nõutav õhusaasteluba“ (määrus nr 67) ja selle lisa 1 kohaselt on õhusaasteluba vaja, kui tegevuse käigus eraldub ühe aasta jooksul atmosfääri osakesi (PM_{SUM}) enam kui 1 tonn. Taotluse seletuskirjas toodud arvutuste kohaselt õhusaasteluba vaja ei ole, kuna osakeste summaarne heitkogus ei ületa määruses nr 67 sätestatud künniskogust. Taotluse seletuskirjas kasutatud valemi kohaselt oleks aastas 95 tuh m^3 liiva kaevandamisel tekkivate osakeste kogus ca 0,47 t/a, mis on väiksem määruses sätestatud künniskogusest, seega selleks keskkonnaloa taotlemine pole vajalik ning tegevusel puudub arvestatav keskkonnarisk tingituna saasteainete välisõhku viimisest.

Kaugemale võib levida tolmu toodangut vedavatest kallurautodest, kuna nende kiirus on suurem. Kallurid tõstavad tolmu nii karjäärisisestel- kui ka väljaveoteedel. Arvestades, et veokite liikumiskiirus on karjäärides piiratud (tavaliselt kuni 14-30 km/h) ning karjäärisisesed veoteed on lühikesed ja järskude tõusudega, siis ei saa sõidukid suurt kiirust arendada. Töötavates karjäärides tehtud vaatluste järgi võib hinnata, et transpordi tõttu tekkiv õhusaaste võib levida lagedal maastikul keskmise tuulega 200 – 250 m kaugusele. Transpordil tekkivad tolmu heitkogused sõltuvad liiklusintensiivsusest, kasutatavate masinate massist ja sõidukiirusest, teede peente osakeste sisaldusest, tee laiusest ja tööajast. Varasemad mõõtmised ja modelleerimised karjäärides liiklusintensiivsusel 35 sõitu/tunnis näitavad, et suuremad tolmu kontsentratsioonid tekivad tee vahetus läheduses.

Tolmu levik mäetööde juures on üldjuhul lokaalne, vajadusel on võimalik kasutada leevendusmeetmeid leviku tõkestamiseks sarnaselt teedega. Leevendavaks meetmeks võib olla nt töödeldava materjali niisutamine ning kinnisemate seadmete kasutamine. Samuti aitab levikut lokaliseerida süvendis töötamine ning ilmastikuoludega arvestamine (tugeva tuule puhul vältida tootmist). Kaevise transpordist tekkiva tolmu leviku tõkestamise efektiivseks vahendiks kuival perioodil on teede ja ladude niisutamine ning erinevate kemikaalide kasutamine, millega on võimalik tolmu teke viia nullilähedaseks.

Lähim õuemaa on põhikaardi andmetel ca 160 m kaugusel Väike-Paanikse ning Suure-Paanikse kinnistutel, ca 440 m Puusepa kinnistul, ca 600 m kaugusel Riidamäe ja ca 700 m kaugusel Tindi-Luige kinnistutel. Riidamäe kinnistu ning karjääri vahele jääb ortofoto alusel metsamaa. Puusepa, Tindi-Luige, Väike-Paanikse ja Suure-Paanikse kinnistud paiknevad teisel pool Valga-Uulu maanteed, karjääri ja kinnistute vahele jääb lisaks maanteele ka valdavalt metsamaa (Tindi-Luige kinnistu puhul lagedam põlluala). Arvestades, et lähim õueala asub 160 m kaugusel karjäärist, tuleb arvestada, et leevendusmeetmeid võib hooajaliselt vaja olla rakendada.

Suure koguse tolmu levimine mäeeraldisest piiridest välja võib juhtuda ekstreemumitel ehk

halbade tingimuste kokkulangemisel (suur tuulekiirus, kuivad tingimused, tööesi on vahetult mäeeraldisel piiril). Keskkonnaloa omajal tuleb võtta kasutusele kõik võimalikud meetmed häiringute vähendamiseks.

Väljaspool mäeeraldist ja selle teenindusmaad paiknevate teede kasutamise tingimused saab määrata teomanik ning vajadusel sõlmida selleks kokkuleppeid teed kasutada soovivate isikutega.

Valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Lõhnaaine häiringutaseme hindamisel lähtutakse saasteainete lõhnalävedest, kliimaministri 06.07.2023 määruse nr 37 „Lõhnaaine esinemise hindamise kord, hindamisele esitatavad nõuded ja lõhnaaine esinemise häiringutasemed“ nõuetest või kaebuste esinemisest. Lõhnaainetele on kehtestatud häiringutase, mis on seotud lõhnaainete ajalise esinemisprotsendiga aasta lõikes, milleks on 15% aasta lõhnatundidest. See tähendab, et lõhnaainete kontsentratsiooni loetakse häirivaks, kui lõhnaaine kontsentratsioonil 0,25 OU/m³ ületatakse 15% aasta lõhnatundidest. Liivakarjääri töös ei kasutata kemikaale ega muid tugeva lõhnaga aineid. Tulenevalt eelnevast ning arvestades mäeeraldisel avatust tuultele, ei põhjusta kaevandamine lõhnaainete esinemist ulatuses, mis võiks ületada lõhna piirnorme. Valgus-, soojus- ega kiirgusreostust tegevusega ümbruskonnale eeldatavalt ei kaasne. Liiva kaevandamisega selliseid mõjusid ei teki või on need ebaolulise suurusega.

Vibratsioon

Lähtuvalt töötervishoidu käsitlevatest õigusaktidest on karjääris töötavale tehnikale kehtestatud vibratsiooni piirnormid juba valmistajatehases. Karjääris töötav tehnika peab vastama kehtestatud normidele. Ainja liivakarjääris ei viida läbi lõhkamisi, seega vibratsiooni tekkimist kavandatava tegevuse elluviimisel ette näha ei ole.

3.1.6. Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Jäätmeseaduse § 7¹ lõike 1 kohaselt loetakse kaevandamisjäätmeteks jäätmed, mis on tekkinud maavarade uuringute, maavarade kaevandamise, rikastamise ja ladustamise ning kaevandamise töö tulemusena. Selle kohaselt võib mäeeraldisel kirjeldatud tegevuse tulemusel kaevandamisjäätmeteks kvalifitseerida kooritud katendit (kokku 137 tuh m³). Kaevandamise käigus tootmisjäätmeid ei teki, kogu kasulik materjal turustatakse.

Ainja liivakarjääri katendi moodustab kasvukiht ja liivsavi. Kattepinna kogus mäeeraldisel on 137 tuh m³ sh kasvukiht 76 tuh m³ ja liivsavi 61 tuh m³. Paljandustööde käigus kooritakse ja ladustatakse kasvukiht ja liivsavi eraldi. Kooritud ja ladustatud kattepinna kasutatakse täielikult korrastamistööl põhja ja nõlvade katmiseks.

Allapoole põhjavee taset jääva kasuliku kihi paksus on osaliselt vähem kui 2 meetrit, mistõttu tuleb karjääri korrastamisel madalaveeline veekogu tagasi täita, et lõplikult kujuneva veekogu valdav sügavus oleks üle 2 m. Madalaveeline veekogu osa täidetakse liivsaviga tagasi (täitmise pindala ~1,9 ha, täitmise maht ~25 tuh m³). Ülejäänud kattepinna laotatakse karjääri põhjale ja nõlvadele paksusega 0,91 m (kogus 112 tuh m³). Kaevandatud maa korrastamisel on kooritud ja

ladustatud kattepinna seega täielikult (137 tuh m³) kasutatav veekogu kaldaperve kujundamiseks, kaeveõone veepealsete nõlvade ja põhja katmiseks ning veekogu madalaveelise osa täitmiseks.

Kooritud katend on kaevandamise ajal ajutiselt kasutatav müra- ja tolmutõkkevallide rajamiseks mäeeraldise ja teenindusmaa piirialale. Vallide kõrgus on kuni 5,0 m ja nõlva kalle 1:2 ning vallide moodustamiseks kasutatav kattepinna kogus on 108 tuh m³. Täiendavalt kooritava kattepinna (koguses 29 tuh m³) saab kaevandamise ajal kasutada ammendatud kaeveõone korrastamiseks ilma vahepealse ladustamiseta või võõrandada.

Kattepinna puistangutes on välistatud õhu või vee kaudu eralduvate saasteainete teke ja levik. Puistangud on geotehniliselt ja geokeemiliselt stabiilne pinnas. Keskkonnale ohtlike ainete sisaldus puistangu materjalis ei ületa looduslike taustakontsentratsioone ja sellega ei kaasne keskkonnale saasteohtu. Puistangute looduslik haljastumine välistab tuule- ja veerosiooni mõjul materjali laialikandumise. Võimalike õnnetusohutude vältimiseks nii puistangute nõlvad kui ka nende pealispinnad silutakse. Jälgida tuleb, et puistangute nõlvnurk oleks väiksem kui 26° (1:2). Kattekihi käitlemine maavara kaevandamise keskkonnaloa kehtivuse ajal mäeeraldise teenindusmaa piires ei kahjusta keskkonda – see ei ohusta vett, õhku, pinnast, loomastikku ega taimestikku. Samuti ei tekita see müra või lõhnast põhjustatud keskkonnanäringuid ega kahjusta maastikku. Kattekihi puistangud ei vaja mingisugust töötlemist ning nende kasutamisel puuduvad kahjulikud mõjud keskkonnale. Kattepinna ajutise ladustamise alad korrastatakse korrastamistöde käigus - puistangute põhjad silutakse ja korrastatakse koos ülejäänud alaga.

Eelnevale tuginedes ei ole antavale keskkonnaloale jäätmete eriosa lisamine vajalik.

Karjäärialale on keelatud prügi ladustada. Keskkonnale ohtlikud jäätmed tuleb koguda teistest jäätmetest eraldi (määrdeõlid, pliiakud, patareid, õlised kaltsud jms) ja käidelda nõuetekohaselt (viia jäätmejaama vms).

3.1.7. Tegevusega kaasnevate avariolukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Kaevandamisel tuleb rangelt jälgida, et ei satuks kütust või õli pinnasesse. Mäetöödel on potentsiaalseteks reostusallikateks karjääri mäemasinate tehnilised avariid. Selle tulemusel võib pinnasesse sattuda diiselkütust ja/või määrdeaineid, millega võidakse saastada nii pinnast kui ka vett. Selle vältimiseks tuleb pidevalt jälgida masinate tehnilist seisundit ning planeerida karjääri projektis avariide likvideerimise viisid. Tuleb tagada kütte- ja määrdeainete pinnasesse sattumise vältimiseks ettenähtud kaitsevahendite olemasolu ja korrashoid. Remontimine peab toimuma selleks ettenähtud kohtades. Võimaliku tekkinud reostuse likvideerimiseks peab olema karjääris töötajatel teada kindel tegevusplaan.

3.1.8. Tegevuse seisukohast asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide oht, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide oht teaduslike andmete alusel

Tegevuse seisukohast asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide oht puudub.

3.2. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

3.2.1. Olemasolev ja planeeritav maakasutus ning seal toimuv või planeeritav tegevus

Ülevaade planeeritavast maakasutusest ja kavandatud tegevusest on toodud punktides 3.1.1. ja 3.1.2 ning siinkohal ei korrata. Alale on rajatud liivakarjäär, mistõttu maakasutus on muutunud (metsamaa raadatud) ja selle asemele tekkinud karjäär. Seda küll ajutiselt, sest pärast kaevandamist ala korrastatakse metsamaaks ja veekoguks.

3.2.2. Alal esinevad loodusvarad (sh maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime)

Keskkonnaloa nr VILM-042 kehtivus lõpeb 29.09.2026. Arvestades mäeeraldisel jääkvaru kogust (seisuga 30.06.2025 on Ainja liivakarjääri piires oleva ploki 1 jääkvaru 1301,15 tuh m³ ja kaevandatav varu 1141,15 tuh m³), ei ammenu tootmistegevusest sõltumata Ainja liivakarjääri jääkvaru olemasoleva keskkonnaloa kehtivuse ajal. Seega taotleb KIVIKANDUR OÜ Ainja liivakarjääri maavara kaevandamise keskkonnaloa VILM-042 kehtivusaja pikendamist 12 aasta võrra.

Kavandatav kaevandamiskoht asub kasutuselevõetud maardlas ja kehtiva keskkonnalooga mäeeraldisel, mis on suuremas osas juba avatud. Metsaregistri andmetel on mäeeraldisega kattuvale alale inventeeritud 11 metsaeraldist aastatel 2003-2006 ning seda arvestades ei ole andmed enam ajakohased. Maa- ja Ruumiameti geoportaali ortofoto alusel on karjäärialalt mets valdavas ulatuses raadatud.

Karjääride rajamisel ja nende töötamise jooksul maastikupilt muutub ja looduslik mitmekesisus paratamatult väheneb. Mäeeraldisel olev veel säilinud taimekooslus hävib, kuid hilisema korrastamise käigus rajatakse alale metsamaa ja veekogu, kuhu tekivad uued kooslused.

Ainja liivakarjäär paikneb Sakala kõrgustiku jalamil vahelduva pinnareljeefiga fluviomõhnastiku piires, kus kattekihiks on kasvukiht ja tiheplastne liivsavi. Kasulik kiht koosneb muutlikust liivast, milles esinevad savi ja kruusa vahekihid ja läätsed. Looduslik materjal sisaldab kruusaosakesi keskmiselt 19,86% (0,00 kuni 71,45%) ning savi- ja tolmuosakesi 6,17% (1,24 kuni 33,96%). Liiva lamamiks on tiheplastne ja vettpidav liivsavimoreen.

Läbilõikes on vettkandvaks kihiks liivpinnas, milles on nii liivsavi kui kruusa vahekihid ja läätsed, liivsavi võib kohati olla lokaalseks veepidemeks. Liivpinnase suhteliselt vettpidavaks lamamiks on ülipeeneteraline liiv või saviliivmoreen.

Ainja liivakarjääri katendi moodustab kasvukiht ja liivsavi. Katendi paksus varieerub vahemikus 0,3 kuni 2,0 m (keskmine 0,83 m, sh kasvukiht 0,46 m ja liivsavi 0,37 m). Kattepinna kogus mäeeraldisel on 137 tuh m³ sh kasvukiht 76 tuh m³ ja liivsavi 61 tuh m³.

Kooritud ja ladustatud kattepinnas kasutatakse täielikult korrastamistöodel.

Ainja liivakarjääri mäeeraldis (taotletava pindalaga 16,47 ha) hõlmab Ainja maardla ehitusliiva aktiivse tarbevaru ploki 1 osaliselt. Mäeeraldisest on välja jäetud Valga-Uulu põhimaantee kaitsevööndiga kattuv ala. Plokist välja jääva ala pindala on 0,12 ha, varu kogus on 16 tuh m³ (põhjavee tasemest kõrgemal) ja kattepinnase maht on 1 tuh m³. Sügavuti on Ainja liivakarjääri mäeeraldisel piiriks ploki 1 alumine piir vastavalt kehtiva keskkonnaloa mäeeraldisel lamamile.

Kaevandamise käigus kujundatakse mäeeraldisel piiriäärsetele nõlvadele ohutud kalded. Nõlvade kaldenurk sõltub nõlvu moodustavast materjalist. Ainja liivakarjääri mäeeraldisel piiriäärsetel nõlvade nõlvus jäetakse veepealses osas kaldega 1:1,7 ja veealuses osas kaldega 1:3. Ainja III karjääriga ühisele piirile ei ole nõlvaterviku jätmist arvestatud – karjäärid kaevandatakse kokku.

Ainja liivakarjääriga hõlmatud ehitusliiva aktiivse tarbevaru ploki 1 veepealse kasuliku kihi paksus on kuni 14,7 m ja veealuse kasuliku kihi paksus kuni 4,0 m. Veealune varu väljatakse veetasel alandamata. Kasulik kiht koosneb muutlikust liivast, milles esinevad savi ja kruusa vahekihid ja läätsed. Vastavalt loodusliku materjali omadustele ja maavara nõudlusele on kavandatud vajadusel maavara töötlemine purustamise ja sõelumisega. Ainja liivakarjääri maavaravaru kasutusala on ehitusliiv, milles esinevad liivsavi ja karbonaatse koostisega segateralise kruusa vahekihid ja läätsed. Looduslik materjal sobib kasutamiseks ehituses ja teedehituses ning liivast väljasõelatud kruusast saab töötlemisega valmistada erinevaid tooteid.

Geoloogilise uuringu ajal rajati 12 puurauku, neist 7-s fikseeriti veetase. Alal esineb vabapinnaline põhjaveekompleks, mis toitub sadevetest, mille tase on maapinnast 10,0–14,2 m sügavusel (nov. 2007), abs kõrguste vahemikus 103,6 kuni 107,2 m (keskmine 105,5 m). Veetaseme absoluutkõrgused alanevad põhja suunas. Allapoole veetasel jääb mäeeraldisel lõunaosas kuni 4 m kasuliku kihti.

Liiv looduses ei taastu, mistõttu on tegemist taastumatute loodusvaradega ning puudub looduskeskkonna vastupanuvõime. Kaevandamise käigus on kaevandatava ala maastik ja looduslik mitmekesisus muutunud või hävinud täielikult, kuid see on hilisemalt taastatav karjääriala korrastamisega. Taotletava Ainja liivakarjääri korrastamise suunaks on veekogu ja metsamaa.

3.2.3. Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasustusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Maavara kaevandamisega kaasneb mäeeraldisel piires mäetööde käigus maastiku muutus ja olemasoleva taimkatte hävimine. Planeeritav tegevus sarnaneb oma olemuselt ehitustegevusega. Nagu iga ehitustegevusega, võib ka maavara kaevandamisega kaasneda keskkonnahäiringuid. KeÜS § 3 lõike 1 kohaselt on keskkonnahäiring inimtegevusega kaasnev vahetu või kaudne ebasoodne mõju keskkonnale. Keskkonnalooga lubatud tegevusega kaasneda võivateks

peamisteks keskkonnamõjudeks on kaevandamise tehnoloogilise protsessiga kaasnev müra ja osakeste heide välisõhku ning mõju maastikule ja maakasutusele.

Kaitsealad ja kaitsealused liigid

Eesti looduse infosüsteemi (*EELIS*) andmetel ei asu taotletav karjäär kaitsealal, hoiualal, püsielupaigas ja kaitstava looduse üksikobjekti kaitsevööndis. Samuti ei ole katastriüksusel registreeritud kaitsealuste liikide elupaikasid ega kaitstavaid elupaigatüüpe. Taotletaval mäeeraldisel ning selle mõjupiirkonnas puuduvad märgalad, jõeäärsed alad, jõesuudmed ja merekeskkond.

Katastriüksusele Lääne-Tindi lähim kaitseala on Ainja maastikukaitseala [1] Ainja piiranguvöönd [2], mis asub ligikaudu 800 m kaugusel. Piiranguvööndi kaitse-eesmärk on looduse mitmekesisuse ja maastikuilme säilitamine ning Ainja järve ja Sinejärve kaitse [3]. Kaitse-eesmärgiks seatud Sinejärv asub ligikaudu 95 m absoluutkõrgusjoonel. Ainja liivakarjääri korrastatud maaplaani järgi asub tehisveekogu põhi 102 absoluutkõrgusel. Arvestades kaugust kaitsealast, reljeefi ning korrastatud maaplaani, ei ohusta karjääris kaevandamisega jätkamine Ainja maastikukaitseala kaitse-eesmärke.

EELISE andmetel ei jää karjääri alale, ega selle vahetusse lähedusse (vaadeldud 500 m raadiust), kaitsealuste taimede, seente ega samblike elupaikasid.

LKS § 55 lg 6¹ p 1 ja 2 alusel on looduslikult esinevate lindude pesade ja munade tahtlik hävitamine ja kahjustamine või pesade kõrvaldamine ning tahtlik häirimine, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal, keelatud. Seega tuleb puude raiumisel arvestada lindude pesitusperioodiga ehk raiumine tuleb teostada enne 15. märtsi ja peale 31. juulit.

Karjäärist ca 300 m kaugusel on EELISE andmetel registreeritud III kaitsekategooria liigi herilasviu (*Pernis apivorus*) elupaik [4]. Karjäär liigi elupaika ei ohusta piisava vahekauguse tõttu.

Lähim must-toonekure elupaik asub alast ligikaudu 6,5 km kaugusel, seetõttu jääb karjäär must-toonekure toitumisala sisse. Liivakarjääri alal ja selle vahetus läheduses ei asu Keskkonnaameti hinnangul kraave või muid veekogusid, mis sobiksid must-toonekurele toitumispaikadeks, kuna valdava osa aastast on kraavid kuivanud, on ümbritsetud maanteest, karjäärist ja põllumaadest ning kraavi kaldal kasvab tihe mets.

Lähim teadaolev pesa asub Ainja väike-konnakotka püsielupaigas [5], mis asub Ainja liivakarjääri välispiirist ligikaudu 2,1 km kaugusel. See vahemaa on piisav, et kotkapaar saaks pesitseda häirimatult. Olemasolevas karjääris kaevandamisega jätkamine väike-konnakotka toitumisala ei mõjuta.

Ligikaudu 2 km kaugusel asub II kaitsekategooria kanakulli (*Accipiter gentilis*) elupaik [6]. Kanakullid püüavad saaki nii kultuurimaastikus ning negatiivselt mõjutab nende arvukust vanade metsade vähenemine, killustumine ja puistute struktuurimuutused oluliselt

metsakanaliste arvukust ja läbi selle ka kanakulli sigivust ning arvukust. Olemasolevas karjääris kaevandamisega jätkamine 2,1 km kaugusel olevat kanakulli elupaika ei ohusta.

Natura 2000

Lähim üle-euroopalise kaitsealade võrgustiku Natura 2000 ala on Rutu loodusala [7], mis asub ligikaudu 1,1 km kaugusel. Arvestades kaugust ja reljeefi ning et Rutu loodusala kaitse-eesmärgiks on kaitsta elupaigatüüpe vanad looduspõhised metsad (*9010) ning okasmetsad oosidel ja moreenikuhjatistel (sürjametsad – 9060) [8], ei ole oodata, et eelmainitud ja kaugemal asuvaid Natura elupaikasid karjääri tegevus negatiivselt mõjutaks.

Seega ei vähenda kavandatav tegevus kaitsealasid ega Natura alade kaitse-eesmärgiks olevate elupaigatüüpide ja liikide elupaikade pindala, ei mõjuta struktuuri ega funktsioonide toimimist, kuna need alad jäävad taotletavast kaevandamisalast piisavale kaugusele (enam kui 500 m). Natura eelhindamise läbiviimine ei ole antud juhul vajalik, kuna objektiivsele ning ajakohasele infole tuginedes on selgunud, et kavandatava tegevuse mõjualale ja/või mõjupiirkonda (250-300 m) ei jää Natura alasid.

Muud kaitstavad ja piiranguid põhjustavad objektid

Keskkonnaametile teadaolevalt ei esine taotletava karjääri mõjupiirkonnas alasid, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid oleks ületatud või võidakse ületada. Karjäär ei asu tiheasustusalal ning sellel puuduvad kultuurimälestiste registrisse kantud kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alad. Lähim arheoloogiamälestis jääb enam kui 2,5 km kaugusele (asulakoht, kultuurimälestiste registri kood 13293). Planeeritav tegevus ei mõjuta mälestise seisukorda ega püsijäämist.

Maa- ja Ruumiameti pärandkultuuri kaardirakenduse kohaselt on karjäärialale lähim pärandkultuuri objekt 50 m kaugusel asuv Mustlaskiriku auk (480:KON:003), mille seisundiks hinnatud, et objekt hästi või väga hästi säilinud. Pärandkultuuri all mõistetakse Maa- ja Ruumiameti geoportaali pärandkultuuri andmebaasi tähenduses eelmiste põlvkondade poolt pärandunud inimtekkelisi objekte maastikus, mis omavad mingit pärimuslikku taustateavet ja kultuurilist väärtust eeskätt kohalikule kogukonnale. Pärandkultuuri objektid ei ole riikliku kaitse all, nende säilimine on eeskätt maaomanike endi kättes. Planeeritav tegevus ei mõjuta objekti seisukorda ega püsijäämist.

Taotletavast karjäärist ca 1,5 km kaugusel lõunas asub lähim kaitstav looduse üksikobjekt Rutu allikas (allikas, KLO4001089). Planeeritav tegevus ei mõjuta üksikobjekti seisukorda ega selle püsijäämist.

Lähimad metsa väriselupaigad jäävad mäeeraldisest enam kui 500 m kaugusele. Metsaseaduse järgi on väriselupaik ala, kus kitsalt kohastunud, ohustatud, ohualdiste või haruldaste liikide esinemise tõenäosus on suur. Kuna tolmu- ega mürahäiring nii kaugusele ei ulatu ning kaevandamise käigus põhjavee alandamist ei toimu, siis mõju neile ei ole oodata.

Tegu on olemasoleva liivakarjääriga, mis jääb Valga-Uulu maantee kõrvale. Seega jääb mõju maastikule väheoluliseks. Riiklikul tasandil puuduvad taotletaval mäeeraldisel ning selle mõjupiirkonnas tähelepanuväärsed pinnavormid.

Järeldused

Kaevandamistegevusega kaasneda võiva osakeste heitme või müra häiringu mõju ei ulatu kaevandamistegevuseks kasutatavale tehnoloogiale õigusaktidega seatud tehnilistest piirangutest ja väljatava maavara looduslikust niiskusest tulenevalt eeldatavalt kaugemale kui 250-300 m. Kuivema ilma korral, avamaal võib välisõhku paiskuv osakeste kogus tugevama tuule korral kanduda ka mainitust kaugemale. Keskkonnanaloa omajal tuleb võtta kasutusele kõik võimalikud meetmed häiringute vähendamiseks.

Kaevandamise lubamine taotletud ulatuses ei halvenda väljakujunenud põhjavee režiimi, kuna allpool veetaset asuva varu väljamiseks puudub vajadus vett välja juhtida või pumbata.

Kaevandamistegevus on toonud endaga kaasa maastiku muutumise. Samas on näiteks majanduslikust aspektist oluline ka taastumatute maavarade jätkusuutliku kasutamise tagamine. Maardlate kasutusse võtmisel tuleb eelistada juba avatud maardlate maksimaalset võimalikku kasutamist, mille kohta on piisavalt vajalikku informatsiooni nii keskkonnatingimuste kui ka kaevandamise tehnoloogiliste võimaluste kohta. Kaevandamise jätkamine juba avatud ja kaevandamisega muudetud maa-alal on keskkonnasäästlikum kui täiesti uute alade kasutusele võtmine. Karjääri töötamise jooksul looduslik mitmekesisus paratamatult vaesub, kuid see saab hakata taastuma peale karjääri korrastamist. Karjäärialala korrastatakse veekoguks ja metsamaaks, kus veekogu pindala on ca 2,7 ha ja valdav sügavus üle 2 m.

Kumulatiivset mõju on oluline hinnata, kui kavandatavast tegevusest lähtuv mõju kombineerituna teiste tegevuste mõjudega ajas ja ruumis võib muutuda märkimisväärselt oluliseks. Teisisõnu tuleb kahe tegevuse kumulatiivset mõju hinnata, kui planeeritava tegevuse mõju keskkonnale on väheoluline, kuid kumulatiivne mõju teise tegevusega võib olla paljutähendav. Kaevandamine ja metsa raadamine on piisavalt erineva mõjuga ja erineval ajal toimuvad tegevused selleks, et nende kahe tegevuse eraldiseisev kumulatiivse mõju hindamise läbiviimine oleks keskkonnanaloa taotluse menetluse raames põhjendatud või otstarbekas. Kuigi keskkonnaluba maavara kaevandamiseks on raadamiseks loa saamise eelduseks, ei tähenda see automaatselt, et iga loa väljastamisele järgneks raadamine.

Käesoleval juhul soovitakse jätkata kaevandamist juba avatud karjääris, kus on raadamine valdavalt toimunud ja katend osaliselt kooritud. Tegemist on hajaasustusega, ümbruskonna maad on kasutusel peamiselt metsamaana. Lähipiirkonnas suurtööstusi ei ole. Seega ei ole ette näha ka piirkonnas toimuvate tegevuste tõttu olulise negatiivse kumulatiivse mõju ilmnemist.

3.2.4. Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

KeÜS § 23 lõige 1 sätestab, et igapähele on õigus tervise- ja heaoluvajadustele vastavale keskkonnale, millega tal on oluline puutumus. Lõike 2 kohaselt on oluline puutumus isikul, kes

viibib tihti mõjutatud keskkonnas, kasutab sageli mõjutatud loodusvara või kellel on muul põhjusel eriline seos mõjutatud keskkonnaga. KeÜS § 3 lõike 1 kohaselt on keskkonnahäiring ka selline ebasoodne mõju keskkonnale, mis ei ületa arvulist normi või mis on arvulise normiga reguleerimata. Siiski tuleb võimaliku keskkonnahäiringu tekkimist võimalusel ennetada ning kui see pole võimalik, võtta kasutusele leevendusmeetmed. Keskkonnaloa omanikul on kohustus hüvitada kaevandamisega tekitatud kahju sõltumata oma süüst (MaaPS § 93 lõige 1).

Ainja liivakarjääris kaevandamisel on peamisteks keskkonda mõjutavateks teguriteks maastikupildi visuaalne muutumine, müra, õhusaaste ja võimalik mõju põhjaveele.

Ainja liivakarjäär asub hajaasustusalal, Karksi-Nuia linnast ca 7 km kaugusel. Lähim õuema on põhikaardi andmetel ca 160 m kaugusel Väike-Paanikse ning Suure-Paanikse kinnistutel, mille sihtotstarve on mõlemal juhul riigikaitsemaa 100%. Nimetatud kinnistutel on ka elu- või ühiskondlikud hooned. Õuemaaga majapidamised asuvad ka teenindusmaa põhjatipust ca 440 m põhja pool Puusepa kinnistul, ca 600 m kaugusel Riidamäe ja ca 700 m kaugusel Tindi-Luige kinnistutel. Riidamäe kinnistu ning karjääri vahele jääb ortofoto alusel metsamaa. Puusepa, Tindi-Luige, Väike-Paanikse ja Suure-Paanikse kinnistud paiknevad teisel pool Valga-Uulu maanteed, karjääri ja kinnistute vahele jääb lisaks maanteele ka valdavalt metsamaa (Tindi-Luige kinnistu puhul lagedam põlluala).

Ainja liivakarjäärist vahetult kirde pool on Valga-Uulu põhimaantee nr 6.

Taotletava Ainja liivakarjääri mäeeraldise lõunapiir külgneb osaliselt Ainja III liivakarjääri mäeeraldisega (keskkonnaluba nr L.MK/332741, loa omaja RONK OÜ). Ainja maardlas teisel pool Valga-Uulu maanteed on veel ca 170 m kaugusel Puiste Teed OÜ-le kuuluv Ainja IV liivakarjäär (KL-519310) ja ca 90 m kaugusel Aktsiaseltsile Roger Puit kuuluv Ainja II liivakarjäär (VILM-074). Maavara väljamisega ei ole Ainja II ja Ainja IV liivakarjääris veel alustatud. Ainja liivakarjäärist ca 300 m kaugusel asub JAVO Grupp OÜ-le kuuluv Ainja II kruusakarjäär. Ainja liivamaardlas kaevandamine on kestnud juba mitmeid aastaid.

Mingil määral võib esineda kumulatiivset mõju mõlemal mäeeraldisel samaaegselt kaevandades ja sama väljaveoteed kasutades. Ei saa välistada vähese koosmõju tekkimist Ainja III liivakarjääriga müra ja õhusaaste osas, kui kummaski karjääris ei kasutata müra ega tolmu levikut tõkestavaid meetmeid. Häiringute (müra, tolm) leevendamiseks tuleb kasutusele võtta vajalikud leevendusmeetmed.

Kaevandamisel veetaseme alandamist (vee väljapumpamist ega ärajuhtimist) ei toimu. Võimalik mõju põhja- ja pinnaveele on seotud kaevandamiseks kasutatavate seadmete avariilukordadega. Kuna kasutatav tehnika sisaldab ja kasutab töötamiseks määrdeaineid ja kütust, siis on võimalik, et esineb nende lekkeid. Kasutades tehniliselt korras seadmeid ja neid regulaarselt hooldades, on lekete tõenäosus väike ja lekkes kiiresti avastatavad. Samas avariilukorra tekkimise tõenäosus ei ole suurem, kui mõnes teises rasketehnikaga seotud tegevusalal (nt põllumajandus).

Kõige tõenäolisem pinnase kvaliteeti mõjutav avari on diiselkütuse või õli leke masinatest, mis

kaevandamistöõde käigus võib juhtuda. Reostuse vältimiseks tuleb rangelt jälgida, et kaevandamis- ja laadimiskohtades ei satuks diiselkütust ega määrdõli karjääri põhja. Seadmete tankimine ja hooldus peab toimuma väljaspool karjääri või selleks spetsiaalselt ettevalmistatud platsil, mis on varustatud õlitõrje vahenditega. Õnnetuse kohas tuleb reostunud pinnas kiiresti eemaldada ja anda üle vastavat litsentsi omavale jäätmekäitlusasutusele.

Maavara kaevandamisel tekkiv tolmu kogus on minimaalne tulenevalt liiva looduslikust niiskusest. Transpordil tekkiva õhusaaste vältimiseks tuleb karjäärisiseseid teid regulaarselt niisutada või töödelda vastavate vahenditega. Väljaspool mäeeraldist ja selle teenindusmaad asuvate avalikus kasutuses olevate teede korrashoiu eest vastutab tee omanik, sõlmides vajadusel selleks vajalikke kokkuleppeid teed kasutada soovivate isikutega.

Tasakaalu hoidmine inimeste heaolu ja kaevandamistegevuse vahel on oluline. Mõistetavalt võib tulenevalt iga indiviidi isiklikust tundlikkusest olla maavarade kaevandamisel ebasoodne mõju vaatamata võimaliku häiringu õigusaktides sätestatud normeeritud piiridesse jäämisel. Kuivõrd keskkonnanõu muutmisest keeldumiseks pole alust, on otstarbekas kaaluda keskkonnanõule kõrvaltingimuste lisamist tekkida võivate keskkonnahäiringute vähendamiseks.

3.3. Hinnang keskkonnamõju olulisusele

Eelnevast lähtudes võivad Ainja liivakarjääri mäeeraldisel kaevandamistegevusega kaasnevateks peamisteks mõjudeks olla mõju veele ja välisõhule.

3.3.1. Mõju suurus, mõjuala ulatus, mõju ilmnemise tõenäosus ja aeg, mõju laad, tugevus, kestus, sagedus ja pöördumus

Keskkonnaamet käsitleb kavandatava tegevuse mõjualana Ainja liivakarjääri mäeeraldisel teenindusmaad ning ca 250-300 m ümber selle, kuna nii kaugemale võib teoreetiliselt ulatuda müra- või tolmuhäiring. Arvestades taotletava Ainja liivakarjääri mäeeraldisel asukohta, seda ümbritsevat metsamaad ning eluhoonete kaugust nimetatud mäeeraldisest, võib eeldada, et kavandatav tegevus ei põhjusta olulist negatiivset keskkonnamõju. Kaebuste laekumisel tuleb teostada kontrollmõõtmisi.

Kaevandamistegevusega kaasnevad häiringud avalduvad kaevandamise käigus keskkonnanõu kehtivusaja (veel 12 aastat) jooksul. Perioodil, kui kaevandamist ei toimu, kavandataval tegevusel otseseid mõjusid ei ole v.a. visuaalne häiring.

Pärast kaevandamistegevuse lõppemist ning ala korrastamist lõpeb ka kavandatava tegevuse mõju. Eelhinnangu järelduste kohaselt ei teki kavandatava tegevuse jätkamisel täiendavat olulist negatiivset keskkonnamõju elanikele, kuna karjäär on juba avatud ning kõnealuse ala puhul on tegemist suhteliselt pikaajalisest kaevandamisest mõjutatud piirkonnaga. Samas ümbritsevale keskkonnale häiringuid (eelkõige müra, õhusaaste) võib siiski tekkida. Lähimate tundlike objektide ja karjääri vahele jääb metsamaa ja Valga-Uulu maantee. Võib eeldada, et häiringute esinemine ei ole sage ja pidev.

Ainja II liivakarjääri KMH aruandes on sedastatud, et näib ebatõenäoline, et kavandatud tegevuse realiseerumisel loodaks sellisel määral uusi töökohti, mis meelitaks piirkonda uusi elanikke. Ebatõenäoline on ka, et uue karjääri avamise tõttu hakkaks piirkonnast elanikke lahkuma, sest rajatava karjääri ümbruses on piirkonna asustustihedus madal. Samuti on lähedalasuvatel Ainja liivamaardla mäeeraldistel kaevandamine kestnud juba mitmeid aastaid ning selle jätkumisest on kohalikud elanikud teadlikud. Seega ei tuleks kavandatava tegevuse realiseerumine kohalikele elanikkonnale ootamatult ega tooks kaasa tagajärgi, millega neil varasem kokkupuude puuduks. Eelnevat arvestades on eksperdid hinnanud kavandatud tegevuse mõju asustusele väheoluliseks. Ainja liivakarjääri keskkonnavala nr VILM-042 muutmise taotluse menetlusse võtmise ja avalikustamisest teavitamise järel ei ole laekunud ühtki ettepanekut ega vastuväidet.

3.3.2. Mõju piiriülesus

Riigipiiri ülest mõju ette näha ei ole, riigipiir jääb karjäärialast enam kui 9,5 km kaugusele lõunasuunda.

3.3.3. Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Ümbruskonna maad on valdavalt kasutuses maatulundusmaana – põllu- ja metsamaad. Lähipiirkonnas suurtööstuseid ei ole, tegemist on hajaasustusega.

Keskkonnavala nr VILM-042 kehtivusaja pikendamisel jätkub kaevandamine Ainja liivakarjääris veel 12 aastat. Tegemist on juba avatud mäeeraldisega ja piirkond mõjutatud varasemast kaevandamisest. Lähim kehtiva keskkonnavaloga Ainja III liivakarjäär (keskkonnavala nr L.MK/332741) piirneb Ainja liivakarjääriga. Teisel pool Valga-Uulu maanteed on veel ca 170 m kaugusel Puiste Teed OÜ-le kuuluv Ainja IV liivakarjäär ja ca 90 m kaugusel Aktsiaseltsile Roger Puit kuuluv Ainja II liivakarjäär. Maavara väljamisega ei ole Ainja II ja Ainja IV liivakarjääris veel alustatud. Ainja liivakarjäärist ca 300 m kaugusel asub JAVO Grupp OÜ-le kuuluv Ainja II kruusakarjäär.

Kavandatava tegevuse koosmõju lähimatele elamutele tekib juhul, kui samal ajal kaevandatakse maksimaalsel võimsusel nii Ainja kui Ainja III liivakarjäärides. Eraldiseisvalt võivad müra- ja tolmuhäiringud jääda kehtestatud piirtasemetest madalamaks, kuid realsuses kujunevat situatsiooni ei ole hinnatud.

Eeltoodu kokkuvõtteks võib järeldada, et ei ole ette näha olulise negatiivse koosmõju tekkimist koos lähipiirkonna teiste tegevustega, kuid kahe kõrvuti oleva karjääri samaaegsel töötamisel võivad häiringud kumuleeruda. Keskkonnavala omanik peab täitma kõiki asjakohaseid õigusaktides sätestatud nõudeid ja loale kantavaid kõrvaltingimusi ning tegema omalt poolt kõik võimaliku, vähendamaks tekkivate keskkonnahäiringute esinemist ning levimist. Näiteks saab keskkonnavala omaja läbi mõelda karjääris töötavate masinate ja katendivallide paigutuse.

3.3.4. Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise

võimalused

Ainja liivakarjääris kaevandamisega kaasneda võivaid keskkonnanahäiringuid on pikemalt käsitletud käesoleva eelhinnangu punktides 3.1.5., 3.1.7 - 3.1.8., 3.2.3.-3.2.4 ja 3.3 ning siinkohal ei korrata. Eelhinnangus esitatud kaalutluste alusel kavandab Keskkonnaamet keskkonnanahäiringute leevendamiseks jätta ja lisada muudetavale keskkonnaloale järgmised asjakohased kõrvaltingimused:

1. *Kaevandamistegevusest põhjustatud müra osas kaebuste esinemise korral on keskkonnaloa omanikul kohustus mõõta mürataset aktiivse kaevandamistegevuse ja maavara väljaveo tingimustes kaebuse esitaja katastriüksusel. Mõõtmistulemused esitada ka loa andjale. Müra piirtasemete ületamisel rakendada koheselt leevendusmeetmeid ja korraldada karjääri töö selliselt, et ületamisi ei esineks.*
2. *Riikliku põhimaantee (T6 Valga-Uulu) ja selle muldkeha püsivus tuleb tagada kaevandamise ajal ja peale karjääri korrastamist.*
3. *Karjääri kaevandamise ja korrastamise projektid tuleb kooskõlastada Transpordiametiga.*

Vajadusel täpsustatakse keskkonnaloale kantavate kõrvaltingimuste sõnastust keskkonnaloa andmise korralduses.

3.4. Eelhinnangu järeldus

Eelhindamise tulemusena järeldab Keskkonnaamet, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju, kuna:

1. kavandatav tegevuskoht ei asu kaitstaval loodusobjektil ega Natura 2000 võrgustiku alal ning kavandatava kaevandamisega ei mõjutata kaitstavaid loodusobjekte ega Natura 2000 võrgustiku alasid ebasoodsalt;
2. eelhindamise tulemusena selgus, et leevendusmeetmete kasutamisel eeldatavalt ei ületata kaevandamisel piirmäärasid õhusaaste osas;
3. eelhindamise tulemusena selgus, et kaevandamine ei mõjuta väljakujunenud põhjaveerežiimi, kuna kaevandamine toimub olemasolevat veerežiimi muutmata ja reostuse teket tuleb hoolega vältida;
4. mäeeraldisel on looduslik maastik kaevandamistöõde käigus hävinud, kuid see on kvalitatiivselt hiljem taastatav maa-ala korrastamisega.

KeHJS § 11 lõike 8¹ kohaselt KMH algatamata jätmise otsus peab muu hulgas sisaldama asjakohaseid KeHJS § 6¹ lõike 1 punkti 6 alusel esitatud kavandatava tegevuse erisusi või keskkonnameetmeid muidu ilmnedu võiva olulise ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või ennetamiseks. Määruse nr 31 § 5 lõike 2 järgi, kui eelhinnangu järelduseks on kavandatava tegevuse KMH algatamata jätmise, esitatakse eelhinnangus põhjendatud juhul ettepanekud vajalikeks keskkonnameetmeteks.

KeHJS § 3³ lõike 1 järgi keskkonnameetmed on kavandatava tegevuse elluviimisega kaasneva ebasoodsa keskkonnamõju ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise ning

põhjendatud juhul heastamise meetmed. Keskkonnameetmete hulka arvatakse ka keskkonnaseire. KeHJS § 3³ lõike 2 kohaselt peavad keskkonnameetmed, sealhulgas keskkonnaseirega jälgitavate näitajate liik ja seire kestus, olema proportsionaalsed kavandatava tegevuse iseloomu, asukoha ja mahuga ning eeldatavalt avalduva keskkonnamõjuga. Keskkonnaseire määramisel ja tegemisel arvestatakse olemasoleva keskkonnaseirega.

Loa taotleja ei ole KeHJS § 6¹ lõike 1 punkti 6 alusel esitanud Keskkonnaametile teavet kavandatava tegevuse erisuste või võetavate keskkonnameetmete kohta, millega loa taotleja kavandab vältida või ennetada muidu ilmnedu võivat olulist ebasoodsat keskkonnamõju.

4. ÄRAKUULAMINE

Keskkonnaamet saatis KeHJS § 11 lõike 2² alusel 27.02.2026 kirjaga nr DM-133620-8 Ainja liivakarjääri keskkonnavalda nr VILM-042 muutmise taotlusele koostatud keskkonnamõjude eelhinnangu ja KMH algatamata jätmise otsuse eelnõu seisukoha võtmiseks Mulgi Vallavalitsusele ja tutvumiseks KIVIKANDUR OÜ-le ning Transpordiametile, seisukoha esitamise tähtajaga 03.04.2026.

Mulgi Vallavalitsuse dokumendiregistris on kiri registreeritud 27.02.2026 ja staatuseks märgitud „saabunud“. Kohaliku omavalitsuse üksus KMH algatamata jätmise otsuse eelnõule seisukohta ei esitanud.

KIVIKANDUR OÜ ja Transpordiamet arvamust ei esitanud.

[1] Registrikood KLO1000453.

[2] Registrikood KLO1100583.

[3] Vabariigi Valitsuse 14.11.2019 määrus nr 89 „Ainja maastikukaitseala kaitse-eeskiri“ § 14.

[4] Registrikood KLO9134829.

[5] Registrikood KLO3002005.

[6] Registrikood KLO9134702.

[7] Registrikood RAH0000260.

[8] Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korraldus nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“ 2 p 367.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Siret Punnisk
juhataja
maapõuebüroo

Teadmiseks: Mulgi Vallavalitsus, Transpordiamet

Marin Varblane
vanemspetsialist
maapõuebüroo

Stella Miil
spetsialist
looduskasutuse osakond